

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nerăncate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se întorc.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele:

BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf., Max. Augustfeld & Emeric. Losner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII. Erzsebet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X V .

„GAZETA“ iese în lumina di.
Abonamente pentru ANSTRO-UNGARIE:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și strălătu:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumeră la toată oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectorilor.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare nr. 30, nr. 30.
I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — ATĂT abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 185.

Brașov, Sâmbătă 24 August (6 Septemvrie).

1902.

Croații și Sârbii.

Turburările din capitala Croației au atras atențiunea în largi cercuri din monarchie și din afară asupra antagonismului dintre populațiunea croată și sârbescă a acestei țări. Și acest antagonism e mare și foarte vechiu. Se datază încă, de când s'au creștinat acești ginte, ce are una și aceeași limbă, trecând o parte din ea la legea romano-catolică, ér cealaltă îmbrățișând religia ortodoxă a Bizanțului. De atunci s'a împărțit acest popor slav în Croații catolici și Sârbii ortodocși. Pe vremile invasiunilor turcești Sârbii și Croații și-au dat însă mâna ca frați și au luptat vitejese în contra inamicului comun.

În timpul mai nou, precum se știe, Sârbii au manifestat simpatii pentru Rusia ortodoxă, ér Croații se alipeau mai tare de casa împărătescă catolică a Austriei. În era deșteptării naționalismului frecările și luptele dintre Croați și Sârbii luară un caracter mai mult național. Sârbii înființară un stat sârbesc. De aici încolo Croații deveniră și mai geloși pe poziția lor față cu Sârbii, temându-se, că, dacă aceștia vor ajunge a fi tari și mari în Balcani, Croații, cari sunt mai puțin numeroși, vor perde rolul, la care aspirau și aspiră cu deosebire în urma propagandei apostolului lor Gaj, care i-a sfătuit să îmbrățișeze în Balcani politica Vienei și sub scutul habsburgic să formeze o mare Croație la Sud, care să împiedece planul înființării unei Sârbie mari.

Intr'aceea, cu toate divisiunile, Croații și Sârbii rămăseră tot unul și același popor, având una și aceeași cultură, aceleași moravuri și obiceiuri. Firesce, că pătura omnilor inteligenți dintre Croați și Sârbii a cunoscut în cele din urmă marea rătăcire, care a divizat în două acest popor și s'au apropiat mult

unii de alții, începând a conlucra pe terenul literar.

La încheierea pactului ungaro-croat a izbucnit din nou dușmănia între Croați și Sârbii. Aceștia din urmă adevărat ajunseră a fi sprijinul cel mai tare al celor dela guvern și opozițiunea croată fi ura pentru acesta, cu deosebire partida Starceviciană s'a distins totdeauna printr'o combatere pătimașe a serbismului din Croația.

Atitudinea politică a Sârbilor, cari au sprijinit guvernele croate și uniunea cu Ungaria a fost totdeauna binevedută și sprijinită de către guvernul maghiar. De aceea lupta Croaților opozițională contra Sârbilor luase colorea unei lupte naționale radicale contra oportunismului.

Turburările de față din Agram — cari în urma exceselor estravagente, ce amenințau viața, ca și averea pașnicilor cetățeni, au adus cu sine chiar proclamarea statariului — se vede, că n'au fost numai întâmplătoare, ci au avut de scop terorisarea Sârbilor, atât de urgisiți de către radicalii croați. Inși și Starcevicianii declară în apelul, ce l'au adresat poporului după-ce vedură, că escesele s'au prea îngroșat, că aceste escese au avut înțelesul unui protest în contra vătămării onorei și a vașei poporului croat.

Se știe, că organul de luptă al Sârbilor „Srbobran“, ce apare în Agram, reproducând nisce batjocuri publicate de diarele din Belgrad la adresa unei reuniuni croate, fiind-că acesta într'o telegramă către monarhul l'a numit „Rege croat“, a făcut să se aprindă fitilul pasiunilor și să izbucnescă acele triste turburări.

Terorisarea și-a ajuns scopul, căci neguțatorii sârbii, a căror magazine au fost bombardate și jăfuite, precum și alți mulți fruntași sârbii din Agram au făcut declarații, că sunt buni Croați și n'au nimic co-

mun cu „Srbobran“, ba au arborat și stindarde naționale croate în semn că ei sunt leali față cu Croații.

De-ocamdată au învins așadér nisuițele opozițiunei extreme croate, care se mai distinge și prin ura cea mare ce-o nutrește față cu Maghiarii și cu guvernul unguresc.

Firesce, că aceste stări de lucruri croate produc în cercurile politice din Budapesta mari îngrijiri pentru viitor.

În această lumină se presentă turburările dela Agram.

„Ruinarea unui colț de țară“. Deputatul Dr. Sebest Dénes publică în „Függ. M—g“ la loc de frunte un articol în care se repetă pentru a suta oară cunoscutele eremiade despre prăpădirea Săcuilor. Estragem din nimitul articol următoarele:

„România vecină, liberă și independentă exercită o putere atractivă de necreșut nu numai asupra Românilor din Transilvania, ci și asupra Săcuilor. Salarele mari, industria înfloritoare ce se observă îndată ce treci frontiera, unde străinului îi bat la ochi urlóiele fabricilor și cetele de muncitori, despóie an de an de materialul de ómeni acest colț de țară (Săcuimea), care ar fi chemată să fie porța orientală a economiei politice și să aibă ca țintă cucerirea economică a țărilor din Balcani.

„Acesta e o politică scurtă vedătoare și nepatriotică, care de decenii întregi ține aservite forțele economice ale țării și de două ori este nepatriotică această politică pentru Transilvania, unde pierderea fie-cărui Ungur însemnează ruina unei bastiōne din cetățuia de apărare contra cetelor valahe cōtropicătoare.“

Of, Of!

Arestări senzaționale în Bulgaria. Din Sofia se telegrafază următoarele: Vice-președintele comitetului bulgaro-macedonean, Zonceff, venind din interiorul Macedoniei, a fost arestat la Dubnița, îm-

preună cu membrul comitetului, colonelul Nicoloff. Ei au fost aduși în Sofia cu opt jandarmi. La gară prefectul poliției, colonelul Ganceff, i-a înșoșinat, că sunt arestați. În astă sêră la 10 óre și jumătate au fost transportați la orașul Drenovela lângă Têrnova, unde au fost internați. Ceilalți membri ai comitetului sunt liberi. Perchisițiunile urmêză. Nu s'au găsit până acum acte compromițătoare pentru comitetul de sub președința lui Mihailow, i, rămânând numai actele fostului comitet de sub președința lui Sarafoff. Se crede că Sarafoff va fi arestat. E mare aci impresiunea produsă de aceste arestări. Arestarea generalului Zonceff a fost motivată de formarea bandei, de curând arestată, și a intențiunei sale de a demonstra cu ocaziunea serbărei de la Șipca. Internația vice-președintelui Zonceff și a membrului Nicoloff al comitetului bulgaro-macedonean s'a făcut fără incident. Guvernul bulgar având doveđi că pentru timpul inaugurării monumentului de la Șipca se fac pregătiri, Zonceff și Nicoloff vor fi ținuți sub supraveghiere până după terminarea manevrelor. Perchisițiunea s'a terminat. Comitetul și-a redeschis cancelaria și și continuă lucrarea, care se mărginesce la afaceri pur administrative.

Impăratul Wilhelm în Posen.

Din Posen se telegrafază, că la 3 Sept. împăratul și împărătesa au asistat la revista trupelor în Lavița. Impăratul, încunjurat de nouele stindarde, a călărit pe dinaintea frontului și printr'o scurtă vorbire a predat drapelele comandanților de trupe. Trupele au defilat apoi de două ori pe dinaintea împăratului. — În urma invitării împăratului s'a prezentat în 2 Sept. sêra guvernatorul Varșoviei Cevtkov apoi comandantul regimentului „Frideriq Wilhelm III“ din Petersburg, un colonel și 16 oficeri ai regimentului. Oficerii ruși petrec în Posen până la sfârșitul manevrelor. La prânzul de gală dat în onorea împăratului, acesta a convorbit mult cu oficerii ruși și cu Cevtkov, căruia i-a adresat o vorbire dicând, că prezența lor are s'o mulțumescă Țarului Nicolae, care cu oca-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Pentru un pieptene găsit.

Eram obosit și mă lăsasem nițel după prânz pe canapea. Am așipit. Putea să fie pe la două fără ceva.

De-odată mi-se deschide ușa și eu tresar speriat.

O damă elegantă intră în odaia mea. Cu mâna stângă își tinea rochia întinsă, mă înțelegi, cum e acuma la modă, ér cu drépta îmi făcù semn să nu mă deranjez.

— Cum? Madame, să vă primesc în această poziție, culcat pe canapea?

Era însă ceva poruncitor în ochii ei și în gestul, cu care îmi făcea semn, să rămân culcat. Ea își trase pe unul din cele două scaune lângă masa din fața canapelei și răzimată cu cotele pe masă, se uita la mine.

Asta-i ori sócra cuiva, ori una, care caută candidat pentru papuc, îmi fulgeră prin minte. Pentru sócra însă părea prea

tinêră, pentru cealaltă ajunsese deja maximul etății (cam pe la XXX). Ori cine ai fi, în mine nu ți-ai găsit omul! Acuma chiar în ciuda ei am să mă scol! Ce să veđi însă? Cu totă voința, nu mă puteam scula. Ochii ei așintiți spre mine, mă țineau ca ținut pe canapea.

Vrând nevrând trebuì să mă împac cu situația și rămasei întins pe canapea, căutând justificarea acestei poziții, până acuma neadmise de nicì un bon ton, în secesionism. De unde știu eu, că arta secesionistă, care a produs atâtea minunății, nu s'a întins acum și pe terenul bontonului?

Mă uit mai cu atențiune în ochii damei. Mi-se părea, că i-am mai veđut.

— Nu-i așa că noi ne cunoscem? Într'ebă ea.

— Mi-se pare și mie, că V'am mai veđut undeva, Dómnă, la vr'o gară, la vr'o espoșiție, la vr'un stabiliment de băi. În fine nu-mi aduc aminte.

— Nu m'ai veđut nicăiri, Domnule. Cunosciunța noastră datéză din altă lume... D-ta te ocupi cu spiritismul?

— Spre rușinea mea vă mărturisesc, că asupra acestei teme n'am cetit nicì odată nimica. Dêcă îmi permiteți însă să vă istorisesc, la ce se mărginesc cunosciunțele mele spiritiste, pe terenul practic, cu plăcere vă stau la dispoșiție.

Dama făcù din cap un semn aprobator.

— Când eram în Bêrlad, ședeam la M-me Constantinescu, în Strada Aurită. Fiică-sa Constanța primia odată pe sêptemână nisce prietene, cu cari făcea spiritism. Odată m'au pofit și pe mine, să asist la o asemenea ședință spiritistă. Era simplă de tot. Nicì nu se întuneca odaia, nicì nimic ceva deosebit. Fetele ședeau în jurul unei mese rotunde și țineau amândouă mâinile pe marginea mesei. Se invoca un spirit și îl torturau cu diferite întrebări. Țiu minte următoarea întrebare: „Peste câți ani se va însura d-l Delaleta?“ — O mică pauză. — Apoi se ridică un picior al mesei și bocănesce de două ori în dușumele. Asta însemna: „Peste doi ani“. — De atunci au trecut șese ani și profeția spiritului încă tot nu

s'a împlinit. Ori póte spiritul învocat, va fi fost și în viață un spirit mincinos, și și-a păstrat vițul acesta și după mórte....

Am mai asistat apoi și altă dată la o ședință spiritistă, tot la o masă rotundă. Aici însă masa nu bocănia cu piciorul în dușumele. S'au tăiat atâtea bucățele de hârtie, câte litere sunt în alfabet. În mijlocul mesei era un păhărel ușor, resturnat cu gura în jos. Pe fundul lui trebuia să punem cu toții vârful degetelor. Literele erau înșirate în ordine pe marginea mesei. Ședința acésta a avut loc tot în Bêrlad și se făcuse la inițiativa Dómnai Iosefina Sturdza, fiica lui C. Negri. D-na Sturdza a invocat spiritul lui Vasile Alexandri, care fusese bun prieten cu tatăl său. — N'a vrut să răspundă. — S'au mai invocat alte spirite. — Nicì unul vrut să răspundă.

— „Domnule, ai pe cine-va mor mă întrebă pe mine Dómnă Sturdza. — „Am“. — „Atunci să învoci d-ta spiritul vr'unui cunoscut mort, póte va fi mai ascultător“. Am făcut așa. — „Acuma să-i pui o întrebare“. — I-am pus întrebarea:

sia întâlnirii din Reval bucurosi s'au învoit ca oficerii ruși să fie invitați. Visita aceasta e o dovadă a confraternității de arme, care de un secol există între armatele germană și rusă. Drept dovadă pentru această confraternitate am desființat — disese împăratul — vechia lege districtuală în Posen, ceea ce va da orașului puțința de a-se desvolta.

Cestiunea cretană. Din Atena se anunță din sorginte serioasă, că marile puteri protectoare ale Cretei sunt decise, ca până la sfârșitul acestui an, să dea o soluțiune cestiunii cretane. Nu se va impune Turciei anexiunea insulei la Grecia, dăr i-se va da Cretei un regim, care să anihileze autoritatea suzeranității otomane.

Sórtea unui congres.

„Corda Fratres“, Maghiarii și naționalitățile.

Am arătat deja erī, că comitetul ranjator al congresului studentesc internațional, ce era să se țină pe la finele lui Septembrie în Budapesta (al III-lea congres), a dat o circulară, prin care anunță pe cei interesați, că *congresul nu se va ține*.

Motivele? Le-am arătat de asemenea din însuși textul circularii semnate de Dr. Rudolf Ludwig, presidentul federațiunii studentesci internaționale „Corda Fratres“, de Cornel Semenyi, presidentul secției române, și Stefan Zsembery, presidentul comitetului aranjator.

Numiții domni aruncă — fără nici o temei — vina asupra *naționalităților*, și mai ales asupra *străinilor*, căci ce alta înseamnă mintele lor: „O anumită fracțiune din țară s'au anunțat la congres, vor cu orice preț să aducă în discuție în congres cestiuni referitoare la *afacerile interne ale Ungariei* și statelor vecine și să discute și naționale și pentru demonstrații cuvântului (!), asigurată și sfântă pentru ori-cine în Ungaria (?) i-ar pune în imposibilitate de a opri pe acei domni, ca să-și realizeze intențiunea lor de repetite-ori manifestată — i-a îndemnat să prefere mai curând a nu se ține congresul, decât „a-se da privilegiu la realizarea unei întreprinderi diametral opuse cu scopul firesc al federațiunii studentesci...“

Tinerimea maghiară ține așa-dăr se pozează pe *înțeleptul și circumspectul*. În același timp însă ridică arma nedemnă a bănuelii asupra colegilor ei din străinătate, insinuându-le planuri și intențiuni pentru cari probele lipsesc și pentru a căror dovedire nu se aduce un singur cuvânt.

Nu cumva împrejurarea, că unele din secțiuni își-au exprimat hotărîrea de a nu permite, ca congresul să se constituie

după țări, ci după *naționalitate*, respectându-se astfel principiul național combătut de Unguri, ar pute să formeze substratul unei „*demonstrațiuni*“? Nu cumva Maghiarii voesc să elimineze din programul de desbatere al congresului ori-ce punct, pe urma căruia s'ar pute produce „*discuțiuni politice și naționale*“?

Dacă așa este și dacă în urma acestor *temeri* s'au decis aranjatorii congresului să revocă ținerea lui, atunci măsura aceasta este o strălucită dovadă de *reua conștiință* a celor dela conducerea secției maghiare. Frasele despre „*libertatea cuvântului asigurată și sfântă pentru ori-cine în Ungaria*“ și afirmarea, că ei (Maghiarii) nu vrău să dea privilegiu la „*realizarea unei întreprinderi diametral opuse cu scopul federațiunii*“, nu pot forma în cazul de față argumente, cu atât mai puțin motive serioase de revocare.

Motivul adevărat trebuie să se caute cu totul alt-unde. Cei interesați îl vor și găsi, îl vor găsi în *temerea*, că *Maghiarii n'ar fi putut reuși în congres cu planurile lor*. Ca să se espună unui blamagiu tocmai la ei acasă? Asta ar fi fost o lovitură prea simțită și prea usturătoare.

Foile unguresci sunt mulțumite și aprobă pașii făcuți de către aranjatorii congresului. „*Egyetértés*“ spune, că cel dintâiu, care a luat seire despre pretensele discuțiuni politice, pe cari le-ar fi provocat în congres o parte a studenților, a fost ministrul *Wlassics*. Ministrul a informat pe cale discretă pe președintele federațiunii, care a înțeles îndată de ce se tractează și a luat măsuri, de a nu se ține congresul. „*Budapesti Hirlap*“ țice, că dacă s'ar fi ținut congresul, ar fi venit la ordinea țilei cestiunile de naționalitate din Austria, Germania, cestiunea Jidovilor din România, cestiunea naționalităților din Ungaria și alte cestiuni, cari ar fi provocat disordine în congres și congresul însuși ar fi fost disolvat. „*Serviciul acesta însă nu era permis să li-se facă, de dragul lor, în Ungaria, vechia patrie a libertății cuvântului*... (!)

De-ocamdată ne mărginim la constatările, ce le-am făcut aici. E rândul celor competenți să se declare.

Statariu în Agram.

Am semnalat deja erī, că în Agram s'a proclamat statariul. Proclamarea statariului s'a făcut prin ordin dat de Banul *Khuen-Hedervary*. Măsura aceasta s'a luat după-ce masele fanatisate au provocat scene de vandalism ne mai pomenit.

În noaptea de 2 spre 3 Septembrie turburarea s'a întins peste orașul întreg. Mai multe prăvălii sârbesci din strada Ilița au fost incendiate, și casa, din care s'a refugiat căpitanul *Wittas*, a fost *dărmată*.

Turburătorii au scos toate mărfurile din prăvălia lui *Markovici* afară în stradă și le-au dat foc, poliția înse a împedecat arderea mărfurilor. Un grup de turburători reușind să pătrundă în strada *Rejner*, a spart geamurile tuturor caselor și au jefuit prăvălia lui *Cekici* Dușan. Alte grupuri au năvălit în alte strade și intrând în casele sârbesci, le-au incendiat. Viia comerciantului *Tsuk* a fost total devastată, au spart buțile cu vin au lăsat vinul să curgă. Căpitanul *Wittas* vrând să se reîntoacă acasă a fost înșgărdat de manifestanți, țerit pe strada *Kacici* și bătut până când creșându-l mort, l'au lăsat în colțul unei strade. Căpitanul grav rănit fu dus la spital.

În 3 Sept. către amiazi s'au arborat stindarde în partea superioară a stradei Ilița, pentru-ca casele Croaților să se potă deosebi de ale Sârbilor. Turburătorii aveau adevă de gând să dea o nouă năvală asupra caselor sârbesci. Poliția și miliția a ocupat înse liniile mai principale și edificiile mai primejduite.

Tote țiarele croate opoziționale au fost confiscate, pentru-că au raportat fals despre turburări. Țiarul sârbesc „*Srbobran*“ și-a suspendat apariția.

Mari turburări s'au întâmplat și în provincie. În *Herabace*, lângă Agram, turburătorii au atacat prăvălia comerciantului sârb Ilija *Milenfuici*. Gendarmeria i-a provocat să se împrăscie dăr manifestanții au atacat-o cu pietri și cu pușcături de revolver. Gendarmeria a șarjat și unul din demonstranți cădu mort. Ceilalți fugiră ducând cu ei pe răniți.

Țiarele croate opoziționale au mai moderat tonul față de Sârbii, ele înse atacă violent *pe guvern și pe Maghiari*. E știut adevă, că Sârbii din Croația sunt considerați de prietini ai Maghiarilor și de unelte acestora.

Nu trebuie să mai spunem, că țiarele maghiare, fără deosebire de partid, scriu toate favorabil pentru Sârbii și agită în contra Croaților. Unele din ele, ca „*Egyetértés*“, profită de ocazie pentru a-și vărsa veninul contra naționalităților nemaghiare. Cităm la întâmplare următoarele dintr'un articol al lui „*Egyetértés*“.

„A sosit timpul, nu! a bătut ora 12. ca guvernul să se decidă pentru o politică energică și eficace față cu naționalitățile. Cu mână de fier trebuie păzită poziția de putere a maghiarimei și a o întări, cu mână de fier trebuie sugrumate turburările de felul celor din Agram. Și acesta nu numai pentru-că furia naționalistă, care ați își ridică mâna asupra Sârbilor, mâne poate va ataca victorios maghiarimea, ci și pentru-că odiul turburării din Agram nu este numai al Croaților, ci și al nostru.“

Pré să pripesc cei dela „E—s“ cu comentariile și conlusiile.

„Cum îți merge acolo unde ești?“ — Și paharul a început să se misce și s'a oprit la litera R. — Ah, exclamă toți, căci toți erau de convingerea, că paharul de la R va trece la E și de acolo la U. — Eu însă sciam, unde se va duce paharul, căci eu îl mișcam fără să observe cineva. Și dela R paharul s'a dus la A, ér de la A la I și de la I la U. Astfel spiritul în loc să răspundă direct la întrebarea mea, a răspuns indirect, prin cuvântul „*RAIU*“ ceea-ce însemna că-i merge bine.—Atâta știu eu despre spiritism.

— Nicī nu merită nicī o atențiune, răspunse dama. Spiritiștii sunt nisce naiți. Te-ai ocupat însă d-ta cu filosofia indiană? Cu teosofia?

— Habar n'am ce-i asta.

— Ei bine, când vei fi inițiat în tainele teosofiei, când vei fi citit, ce desvoltare a luat această filosofie, cand vei fi auzit despre descoperirile societății teosofice din Lipsca și despre isprăvurile domnișorei *Annie Besant*, atunci nu te vei mai mira, că mă cunosc și de unde mă cunosc.

— Eu am rămas cu gura căscată la aceste destăinuri.

— Mă mir, răspunse dama, de mirarea d-tale. Intre conaționalii d-tale sunt numeroși adepți ai teosofiei, cum de d-ta n'ai auzit până acum nimic de ea?

— Écă n'am auzit. Vă ascult însă cu plăcere, dacă sunteți atât de bună, să-mi explicați.

— Filosofia teosofistă se basază pe reincarnație. Prin meditație și studiu poți ajunge să te liberezi deja în timpul acestei existențe, să te liberezi, țic, cu spiritul de materia corpului, care te ține ca încătușat și să-ți cunosc existența, ce ai avut-o înainte de asta, séu și două séu trei și mai multe existențe anterioare, până pe mai multe sute și chiar mii de ani mai înainte. Așa de exemplu, actuala regină-poetă a României *Carmen-Sylva*, nu este alta, decât *Rhea Sylvia* reincarnată, principele *Carol* este reincarnarea lui *Stefan cel mare*, ér fiul séu va fi reincarnarea lui *Mihaili Viteazul*. Filosoful *Kant* ați trăiesce reincarnat ca doctor de medicină în Budapesta și își critică însuși acuma teoriile sale emise în operele: „*Kritik der reinen Vernunft*“, „*Kritik der praktischen Vernunft*“, „*Kritik der Urteilskraft*“ etc. *Frederic cel mare* trăiesce ađi reincarnat

în Viena și din demnitătea sa de odinioară a ajuns ađi de își câștigă pânea de toate țilele, ca — hamal.

??

— D-ta te miri, dăr nu trebuie să uiți, că între spirit și spirit domnesce o perfectă egalitate, care pare alterată, numai prin formele convenționale octoiate de materia în care existența actuală a captivat și localizat așa țicând spiritul outare și cutare.

— Acuma te rog să-mi spui cine am fost eu mai nainte, și cunoscința noastră de unde dată?

— Te-ai mirat, că *Frederic cel mare* ađi trăiesce reincarnat ca hamal, să nu te miri însă, decât îți voi spune, că d-ta, care ađi ești localizat în carnea unui salahor al condeiului, ai trăit mai bine de 2300 de ani în „*forma astrală*“, ér înainte de 2300 și atâția de ani erai bărbatul meu, erai un rege al cugetării și te numiai — *Socrate*.

— Va să țică, dvóstră sunteți cocóna *Xantippa*?... *

Intrase servitorea în odaie, ér eu mă tređii plin de sudori. Conversația cu Xan-

SCIRILE DILEI.

23 August v.

De la congresul corporațiilor industriale din Vêrșet. Țiarului „*D. T. F. U.*“ din *Timișóra* i-se scrie, că la congresul industriașilor ținut în Vêrșet în ziua de 31 August, s'au petrecut scene tumultuoase din cauză că cercurile oficiale și arangeurii congresului n'au vrut să întrebunțeze față cu membrii congresului decât limba maghiară, în care s'au făcut toate referatele. De la o vreme însă s'a rupt firul răbdării și congresiștii au înterupt pe vorbitori strigând: „*Sé vorbiti nemșese! Vrem să înțelegem și noi ceva!*“ și cu aceste cuvinte au părăsit sala. Președintele și membrii bioului au alergat după congresiști și i-au rugat cu insistență, să se întoacă în sală, căci de acuma toate desbaterile se vor urma în *limba germană*. Așa s'a și întâmplat, ceea-ce a provocat mulțumirea tuturor. Incidentul acesta este viu comentat în Vêrșet.

Principele *Ferdinand al României* a fost invitat de împăratul *Wilhelm II* să asiste la manevrele armatei germane Principele plăcă mâne, Sâmbătă, la Berlin, unde va fi găzduit în palatul imperial, ér de acolo va însoți pe împăratul la manevre.

Kronstadt — Brassó Țiarul „*Buka-rester Tageblatt*“ vorbind despre cunoscutul ordin al ministerului de interne ungar referitor la maghiarisarea numelor de orașe scrie, după reproducerea lui „*Kr. Ztg.*“, următoarele: „O, iubita mea *Corona!* Așa dăr eu nu mai sunt „*Kronstädter*“, ci „*Brassóer*“ eu n'am absolvit școlele secundare în „*Honterusgymnasium*“ din „*Kronstadt*“, ci în Brassó, ér eroicul *Mihail Weiss*, al cărui tablou ne reamintea în aula gimnasiului în fie-care dimineță la serviciul divin iubirea de patrie capabilă de jertfirea vieții a elementului săsesc, nu era căpetenia orașului liber german „*Kronstadt*“, ci un simplu „*Brassói rendör kapitány*“. Da, un ordin ministerial poate să facă multe de toate, el poate din străvechiul și renumitul oraș al lui *Honterus*, *Mihail Weiss* și alți mulți bărbați, cari au fost luceferi de cultură, de patriotism și de industrie civilă în totă Ungaria, să facă un „*Brassó*“, cari în limba germană sună tot așa de străin, ca și cum ar fi la antipodi.

„*Kr. Ztg.*“ atrage atențiunea cetitorilor séi asupra faptului, că scrisorile private nu se refușă la postă, decât sunt adresate tot cu numele vechi german „*Kronstadt*“ séu cu cel românesc „*Brașov*“. Numai în corespondența oficială este obligătoare numirea de „*Brassó*“.

Cine a fost tînărul din Sibiu, care a demonstrat contra inimului „*Gott erhalte!*“ Se știe, că țilele acestea într'un

tippa îmi făcu efectul unei băi de aburi Erau orele două și ceva. Va să țică într'un sfert de cias am visat toate lucrurile astea minunate, într'un sfert de cias primii visita cocónei *Xantippa*, cea mai certăreță femeie, din câte a notat istoria pentru posteritate.

Și toate astea, ce credeți, prin ce asociațiune de idei?

Găsisem alaltăeri pe promenada de jos un peptene, căduț din pèrul vr'unei dame. Și nu tocmai de mult îmi vorbise cineva de teosofie. Înainte de a mă culca, aruncaiu o privire asupra peptenului și mă întrebăiu ore al cui să fie? Nu va veni ore nimeni să-l reclame?

Și a venit în vis *Xantippa*, dăr n'a reclamat peptenele.

Pe semne pe timpurile acelea damele nu vor fi purtat peptene în pèr.

Dacă însă n'a fost al *Xantippe*, cine l'o fi percut să-l reclame, ca să mă scape de asemenea visuri.

Delealeta.

local public din Sibiu un tânăr și-a permis a striga „abzug“, când musica cânta imnul dinastiei, „Gott erhalte“. Numitul tânăr era p'aci să fie bătut, decât să intervină poliția, care l'a amendat cu 20 cor. Acuma aflăm, că acel tânăr e din familia *De Gerando*, de origine franceză, însă naturalizată în Ungaria. El căuta a se legitima cu aceea, că el, fiind gimnast în Paris, nu sciea, ce se cântă, și credea, că e imnul prusian (?).

Bancnote de zece corone falsificate. Abia a pus în circulație banca austro-ungară bancnotele de 10 corone, și etă că falsificatorii s'au pus pe lucru. În timpul din urmă s'au găsit o mulțime de asemenea falsificate foarte bine reușite. Deosebirea este numai, că hârtia bancnotelor falsificate este mai tare, bine satinată și mai strălucitoare, decât hârtia celor originale. Bancnotele false poartă seria 1292 pe partea cu text german și 080028 pe partea cu text ungurească, și fiind fabricate pe cale fotografică, în privința esteriorului se prezintă în același fel, ca și cele veritabile.

Din Rusia. Diarul „Standard“ din Londra semnalază sosirea la Odesa a unui convoi de 600 de condamnați politici cari vor fi îndreptați spre insula Saghalien, pe coasta orientală a Siberiei, pe bordul vaporului „Yaroslavl“, vas al flotei vultur. Printre acești condamnați se află și ex-colonelul Grimm, condamnat acum două luni de consiliul de război din Varșovia la zece ani de muncă silnică pentru înaltă trădare. Ca și cei-lalți tovarăși de deportare ai săi, ex-colonelul Grimm e îmbrăcat cu uniforma cenușie a pușcăriașilor, și are capul ras oblic pe-o parte de la frunte și până la cefă; lanțurile de condamnat îi atarnă la mâni și la picioare. Condamnații sunt închiși în nișe cuști de fier, și la cel mai mic act de rebeliune, un tub de oțel în comunicație cu căldările stă gata să i stropescă cu apă clocotindă.

Congresul internațional de igienă Duminecă s'a întrunit la Bruxelles congresul internațional de igienă publică, care va continua până la 6 Septembrie st. n. și-și va ține ședințele în palatul Academilor. Congresul este organizat de un comitet provisoriu presidat de d. Jules Lejeune; pe lângă membrii societății internaționale de profilaxie sanitară și morală, vor lua parte și specialiștii delegați de diferite comunități și guverne. Congresul nu va fi o adunare de medici, ci o întrunire de igienisti, de sociologi, de juriconsulți și de funcționari. La ordinea zilei este „studiarea măsurilor de profilaxie publică și individuală cu cari se luptă în mod eficace în privința propagării maladiilor, cari constituiesc un adevărat flagel social, și cari amenință tot deodată și pe individ, și familia și specia umană“.

Catastrofa la Orșova. O telegramă din Orșova anunță o grăznică catastrofă pe Dunăre, la Porțile-de-Fier. O plută având pe ea 22 de persoane s'a lovit de o stâncă și s'a sfărâmat. Atât pluta, cât și echipajul s'au scufundat în valuri. Nici una din victime n'a putut fi salvată. — Lipsesc amănunte asupra identității celor înecați.

Jurnaliștii maghiari ignoranți s'au răntăcioși? Pentru a ilustra gradul de cunoștințe și conștiințositate a jurnaliștilor maghiari, în cestiunile românești despre cari se aventurază să scrie, publicăm fără comentariu următoarea scire, pe care o traducem în tocmă din „Pesti Hirlap“, un frunțas diar maghiar. Etă ce scrie „Pesti Hirlap“: „Acțiune românească. Despre numele domnului Lukács (Lucaciu) Rác (Ratin) și Coriolan (!) de mult nu s'a audiat vorbindu-se în public. Așa se vede însă, că cei trei vrednici agitatori erauși vor veni la ordinea zilei, în urma acțiunii, ce au început-o din nou pentru crearea unui *fond de teatru* român. Înainte de asta cu un an și jumătate, la indemnul societății celei mari din București, se mai adusesse la ordinea zilei în Oradea cestiunea fondului de teatru, der atunc nu s'a enunțat crearea lui, decât în mod

hipotetic, adică, că ar fi bine, decât să ar face. Lukács și soții lucrează acuma într'aceea, ca să încorporeze această dorință și au inițiat o grandioasă acțiune pentru crearea fondului de teatru, începând așa în secret, numai între sine, o colectă, er acuma es în publicitate cu acțiunea lor. În zilele de 7, 8 și 9 Septembrie se va aranja în Bistrița, sub patronatul celor trei agitatori, o *mare serbare națională, care va ține trei zile, în favorul fondului de teatru*. Partea culminantă a serbarilor va fi un concert, la care și-au promis concursul mai mulți artiști ai teatrului național din București. La aceste serbări se așteaptă o cătă întrégă de bărbați conducători români“.

Felicităm presa ungrăscă de așa scriitori bine informați! Halal de ei!

Sfășiat de un urs. Unui diar din Cluși i-se raportază, că păstorul Ioan Pătrașcu din Körösmező (?) umblând cu oile prin pădure, a prins un pui de urs, pe care l'a dus acasă și l'a închis în cotetul porcilor. Noptea se deșteptă Ion în lătratul cânilor și ese din casă, să vadă, ce se petrece? Apropiându-se de cotet, de-odată sare asupra lui un urs și îl trântesce la pământ. La strigătele desperate ale lui Ion, iese și nevasta lui afară, vedând însă ursul, a intrat erași repede și a închis ușa. Dimineța au găsit pe Ion Pătrașcu sfășiat lângă cotet, er cotetul spart și puiul de urs dispărut. Ursița a venit să-și ia puiul. Administrația a hotărât să pună la cale o gónă contra ursiței, această gónă însă s'a contramandat, deore-ce în toamna acesta se așteaptă sosirea moștenitorului de tron, care vine în părțile acelea la vânătoare de urși.

O nouă catastrofă în Martinica. O nouă și violentă erupțiune a vulcanului Mont-Pelée s'a produs în séra de 30 August, distrugând satele Morne Rouge și Ajouabomilon. Această erupțiune a făcut în împrejurimi o mie de victime și mai multe sute de persoane au fost rănite. Un reflux al mării a pricinuit pagube în orașelul Le Carbet. Erupțiunea a fost resimțită și la Fort-de-France, unde a produs o vie panică. Incerucșătorile „Suchet“ și „Tage“ procedază în present la evacuarea părții de nord a insulei Martinica. Ultimele sciri din Martinica spun, că victimele noii erupțiuni a vulcanului Pelée, sunt în număr de două mii.

Avortul împărătesei Rusiei. „Messagerul Imperiului“ din Petersburg comunică, că sarcina împărătesei neurmând un curs normal, împărătesa a avortat. Nu s'au ivit complicațiuni. Temperatura și pulsul țarinei sunt normale.

Concert în Lipova. D-na Irena de Vladaia va da, cu concursul d-lui Gr. Savu, un concert în Lipova, Duminecă în 7 Sept. n. Inceputul la 8 1/2 séra. Bilete se pot căpeta în prăvălia d-lui Alesandru Constantin, librar.

Un ciclon. Alaltă-eră s'a deslănțuit asupra orașului Caracal o furtună îngrozitoare, care a durat peste o jumătate de oră. A fost un adevărat ciclon, multe case au fost descoperite, magaziile construite din scânduri derămate, firele telefonice și telegrafice rupte, pomii desrădăcinați. Aspectul orașului, după furtună, este îngrozitor.

Invetământul în Turcia. „Neue Fr. Presse“ scrie: Guvernul turcesc desfășură de o vreme încoco o mare activitate pentru ridicarea nivelului invetământului în vilaetele europene ale imperiului, afară de numirea de inspectorii mahomedani de cătră ministerul de interne pentru vilaetele Kossovo, Monastir, Ianina, Scutari (Albania), Salonic și Adrianopol. — Acum e de semnalat trimeterea de ulemale printre Albanesi. Înșarcinarea acestor ulemale ar fi — după cum se scrie din Constantinopol — propunerea religiei la populația albanesă din ținuturile mărginașe cu Serbia și Muntenegru. Se spune, că Sultanul a făcut cadou populației albanese 500 coranuri, 1000 alte cărți religioase și 1000 abecedare pentru copiii albanesilor mahomedani. În cercurile politice din Constantinopol se exprimă mult dorința,

ca prezența ulemalelor să nu influențeze fanatismul religios și să nu înăsprescă antagonismul dintre locuitorii mahomedani și creștinii ai Albaniei.

Tragere la țintă. Măne, Sâmbătă, în 6 Septembrie batalionul I al regimentului de honvedei nr. 24 va eși la tragere la țintă în Poiana, din care cauză poliția aduce la cunoștință publică, că dela orele 5 dim. până la 2 p. m. este sever oprită circulația pe teritorul Poianei.

Musica orășenească, din cauza timpului nefavorabil, a încetat de eră a mai concerta la Cafeneaua Neustädter.

Villa Kertsch. Atragem atențiunea publicului, care petrece în vilegiatură la Brașov, asupra vilei Kertsch, situată lângă palatul de justiție, unde se află odăi aranjate cu tot confortul, er în parterre restaurant cu grădină.

Pentru amatorii de fotografie: Aparate de fotografie pentru salon și voiaj foarte renumite; aparate pentru fotografii la moment, precum și câte articolele necesare, se pot procura dela A. MOLL liferantul curții c. și r. din Viena, Tuchlauben Nr. 9. Manufactură fotografică fondată la anul 1854. La cerere liste marf ilustrate, coținând preturile gratis. Depozite în Brașov la F. Jekeilius, F. Kelemen, Victor Roth Farmaciști. Teutsch și Tartler, D. Eremias nepoții.

Reflexiuni asupra „unificării“ limbei literare.

(Fine).

Aceste dicționare ar trebui să fie vândute c'un preț foarte ieftin, ba decât le-ar cere omeni, cari nu dispun de bani, însă au interes pentru progresul nostru cultural — studenții, invetători ș. a., ar trebui date și gratuit.

Mai departe ar pute Academia să adreseze apeluri tuturor ministeriilor, primăriilor, orașelor mai principale din Țără, cât și revistelor și diarelor serioase și nu în ultimul loc direcțiunei căilor ferate române*), în cari să stăruască, ca acestea să conclue la unificarea și purificarea și a *limbei oficiale*. Tot-odată să stăruască, să nu fie nici o limbă străină preferită limbei țării. Firmele comerșanților, numirile stradelor, afișurile din oteluri, din trenuri etc., să fie scrise cu ortografia Academiei și într'o limbă cât se pôte de curată, românească. De asemenea actele și foile oficiale etc.

Marii și luminații bărbați conducători ai României au priceput în trecut și pricep și astăzi să scutescă interesele economice ale Românilor de baștină, în contra străinilor. De ce nu ar sci să afe căile și mijlocele, ca și bunurile morale ale neamului românesc să fie scutite de gangrena demoralisării străinismului?

Ceea-ce au săvârșit Germanii, Francezii, Rușii și sistemul, pentru noi periculos, însă ca muncă și rezultat vrednic de admirație al Maghiarilor, pot indica mai bine factorilor chemați din România, cari datorințe, cu ajutorul căror mijloce au să le îndeplinescă întru românisarea României. Când apoi după o muncă îndelungată, perseverantă și conscie de ținta sa prefriptă, va fi creată în Țără liberă românească o limbă literară, oficială și socială unitară, atunc va fi sosit timpul să se discute unificarea limbei!

Nu însă numai unificarea așa numitei limbi literare, căci o atare limbă în realitate nici posibilitatea, nici îndreptățirea de existență nu o are, ci unificarea limbei românești, scrise și vorbite în Transilvania, cu limba din România.

Der sunt prea firm convins, că o atare discuție ar deveni superfluă, căci precum astăzi așa și în viitor, tot ce s'ar întreprinde în Țără în direcție patriotică, românească, și în deosebi tot ce Academia ar face pentru românisarea limbei românești ar fi întâmpinat de toți Români, cari mănuează péna la noi și în Bucovina cu cel mai viu entuziasm și urmat cu perseverență necontentit atentă.

Cât timp însă dincolo de munți factorii competenți, *singurii* competenți pentru toți Români: *Academia, ministeriile, primăriile și societatea adevărat cultă și liberă*, nu au ajuns încă la „conștiința necesității“ unei limbi unificate, curate, și nu stăruesc nici măcar pentru atăta, ca

*) Direcțiunea C. F. R., din complexanță deplasată, or din deplorabil servilism față de Maghiari, a botezat locul istoric românesc, Turnu-Roșu, de present stație a trenului C. F. R., „Verestoron“. Se pôte o desconsiderare mai scandalosă a limbei române la ea acasă, în Țără ei proprie? — Dr. A. V. V.

limba română să fie onorată pe totă linia în propria ei Țără, ce amarul nostru putem face noi, cești de dincoco, decât ceea ce am făcut și până acuma: să invetăm limba de la popor, de la autorii mari români și să scriem — *pe cât ne este posibil* — o limbă bună și curată românească. Er față de critica malițioasă, ignorantă or stupidă a unor „palavragii“, să ne aducem aminte, că T. Maiorescu a studiat la Brașov, Ioan Maiorescu (tatăl) la Blăși, că pe Slavici, Coșbuc, Dulfu, Iosif, Onciul, Pop, Popovici, Bogdan, or în domeniul științei medicale pe neobositul și distinsul savant Babeș, România i-a primit cu limbagiul lor deja format.

Și afară de ei încă o pleiadă infinită de publiciști bătrâni și tineri pe toate terenurile științelor. Ferice de el Român, născut de Româncă liberă în Țără liberă, cetățen liber.

Să-l preaslăvim însă, ca pe un om de trei ori mai fericit pe acel Român, căruia, deși născut sub domnia străină, i-a fost dat să ajungă din grația sorții invetător al Românilor liberi, invetând societatea din Țără să-și cunoască limba adevărată și curată a străbunilor.**)

Spiritul levantin din Țără, care amenință cu înăbușire spiritul românismului adevărat, numai atunc va pute fi înăbușit, când tot Românul liber va fi mândru de limba sa și va iubi cu sfințenie tot ce e românesc — până și cel din urmă cuvântul român — *pentru că e românesc!*

Dr. Alex. de Vaida-Voevod.

NECROLOG. În Cenadul-sêrbesc a răposat la 1 Sept. **Brutus Pop** în etate de 21 ani. Inmormântarea i-s'a făcut la 4 Sept. în cimiterul gr. or. din Orăștie.

ULTIME SCIRI.

Belgrad, 5 Septembrie. Evenimentele din Agram au produs aici agitație indescrisibilă. Diarele pretind, ca toți Croații să fie concediați din serviciul statului. Croații din Belgrad s'au refugiat toți în Zimony, unde animositățile dintre Sêrbi și Croați sunt mari. Oficioul „Dnevnik“ atacă violent pe Croați și provocă pe Sêrbii din Croația și Ungaria-de-sud, să cedeze terorismului croat. În mai multe localuri publice au fost demonstrații anticroate.

Agram, 5 Septembrie. Publicarea statariului și-a avut efectul dorit. Linișcea domnesce erași în oraș.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 4 Septembrie 1902.

H. Pomulverde: Pruna, Șercaia; G. ũwald, Volcan; Saphir, București; Becka, Constantinopol; Szűcs, Parád.

H. Europa: Ockonski Cohalm; Menkes, Hackl, Mays, D-na Schneider, Ruhwinkel, Viena; Gelber, Iași; Kormos, Kishér; Hollaki, Sz Udvarhely; Járos, Făgărași; Csutak, Sângeorgiu, Lazar, S. Mielăus.

H. Orient: Mețianu, protopop, Zernești; B-na Someren, Galați; Othelon, București; Feyertag, Csaláoyos.

H. Grand: Schwarzensteni, Pojun; Szalai, S. Udvarhely; Deak A Megyas; Lázár; Lăpus; Popescu, Genuveanu, București.

H. București: Matyuka, Puskás, Nahm nn, Reszenweig König, Pesta; Keresztes, Cluși Eskoles, Geogiul de jos; Weiss, Giulesci; Petra D. S. Martin, Pogány, Aiud.

**) Când terminasem manuscrisul, apărut studiul d-lui Strajan. Cu tôte, că recunosc din cuvânt în cuvânt adevărul celor spuse de d-sa și cu tôte că mai obiectiv decât d-sa nu a scris nimenea în chestia „unificării“, totuși cred, că „reflexiunile“ mele scot la ivelă un nou punct de vedere, și de aceea au îndreptățirea de a fi publicate. — D. A. V. V.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Stabiliment de hydrotherapie

Wällischhof

— stațiunea de tren *Brunn—Maria Enzersdorf* 30 minute depărtare dela Viena — aranjament modern, prețuri moderate.

(medicul, folosirea băilor, locuință, prăsiunea întrégă 21—32 fl. la săptăm amăsurat locuinței).

Cu prospecte și informațiuni detaliate stă la dispoziție direcțiunea stabilimentului și medicii:

Dr. Lazar Popovici, medic consiliar
Dr. Marius Sturza, medic dirigent în Wällischhof p. u. Maria-Enzersdorf bei Wien.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru comandație.)

Scrieri literare pentru popor.

Diu trecutul Silvaniei Legendă de Victor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

Dinu Millan roman. Nenuica sfânt. de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Feciorul Popoi. Facerea Joiței. O dragoste a veacului. Rocha Catiței. Amedeo Madini. Din viața tristă După natură. Băca-laureatul, de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Proba de foc. comedie într'un act după A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b plus 10 b. porto.

Dracul, novelă de V. R. Buticescu. Are tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 20 b. (cu porto 25 b.)

Lira Bihorului, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de Antonu Pop. Prețul 40 b. (cu porto 46 b.)

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților de G. Simu. Pr. 60 b. + 6 b. porto.)

Sfătuirii de aur s-au calea către fericiți pentru sâtenii români de totă starea și etatea. Cel mai acomodată premiu pentru prunci dila școlile conf-s. sătesci române, de Aron Boca Velchereanu. Cu su-prefață de G. Simu. Prețul 60 bani o pl. -10 b. porto.

Cuvinte de aur s-au învățături înțelepte date de un părinte fiului său. Din operele lui I. H. Campe, tradus în limba română ep Ioan Sonea preot gr. cat. în Seplac. cu permisiunea prea Venerabilului Ordinariat 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

Săpătorul de bani, comedia în trei acte localisată de A. Fom. Se recomandă mai ales pentru cei ce vreau să jöce teatrul Prețul 24 b. (prin posta 28 b.)

Vieța după moarte, s-au nemurirea sufletului, dedusă din misterul ființei omenești și desertăciunea celor trecătoare, de I. P. Ediția II. Prețul cor. 1. (Cu posta cor. 1.10).

Poesii de V. R. Buticescu. Prețul era la început 2 c r. 40b., acum numai cor. 1.20 (cu posta c.r. 1.40)

Suspîn și zimbire, poesii și prosă de A. Pop. Prețul 80 b. (cu porto 86 b.)

„Omul“, noțiuni din anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omeneșc de George Cătană inv. Acăsta carte servesc ca manual pentru anul al IV-lea al școlii pop., pentru școlile de repetiția și pentru poporul nostru. Prețul 50 bani (pl. 5 b. por.)

Instrucțiuni populare despre datorițele și drepturile purtătorului de dave edate de Wilhelm Niemandz. Acăsta carte e un îndreptar de o trebuință neșpus de mare pentru toți căți au făcuti cu dările. Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

Cartea ilustrată pentru copii și copile de George Simu. Acăsta broșură conține istoriöre și poesii morale spre escitarea gustului de cet t la copii. Prețul 50 bani (+ 56 b. p.)

Trandafir și Viorele. Poesii populare culesse și ordinate de Ioan Pop-Răteanu. Ediț. III. Prețul redus 60 bani (+ 10 b. p.)

Versuri de dor, adunate din poezii române de A. Prețul 50 bani (+ 5 b. p.)

Doi prinși în cursă, comedia într'un act de A. Kellner localisată de I. Em. Bobancu. Prețul 24 bani (+ 3 b. porto).

Dr. Ioan Frapporti prelucrată de Ioan Papiu. Pr-țul 60 b. plus 10 b. porto.

„Considerațiuni istorice asupra asociațiunii popörelor și aplicațiunilor la națiunea noastră“ de Ioan Clinciu profesor la București. Prețul 2 cor. (+ 10 b. prt.)

Țigani, schiță istorică, de I. P. Rețeganul. Prețul 1 cor. (+10 b. p.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor Lewis Valace. Tomul I costă cor. 1.50 Tom II cor 1.40 (+ 30 b. porto de fiecare.)

Istoria lumii part-a a III-a rămănită de preotul C. Moraru, după Dr. Th. B. Welter.

„Supplex Libellus Valachorum“ memoriul prezentat imperatului Leopold II. de cătră episcopii Bob și Adamovici în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc și alătura de acesta traducerea românescă făcută de profesorul Dr. E. Diaconu. Sibiu, „Tipografia“ societate pe acțiuni. Un exemplar broșat costă 1 corönă (+ 5 b. porto)

Monologe de Antoniu Pop:
Nr. 1. Pe neașteptate . . . 08 b.
Nr. 2. Pentru ce am rămas
făcău bătrân . . . 16 b.
Nr 3 La anul nou . . . 08 b.
Nr. 4. Ce nicei priu minte nu
mi-a trecut . . . 08 b.
Nr 5. O pătanie . . . 08 b.
Töte la olată 48 b. plus 10 b. porto.

Asupra situațiunei, articoli și foisöre de Iönü A. Lăpedat. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)

Influența francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iași Cu 50 b. + 5 b. porto.

Pribeag, ediția I-ă de Ioan Iosif Sceopol Preț. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de A. A. Macedonski. Preț. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Infocata și nenorocita dragoste a lui Filaret și Antusei, o povestire förte frumoșă în versuri, păstrată din bătrâni. Preț. 24 b. pl. 3 porto.

Prosă și versuri. fabula de Gr. M. Al-x-andrescu prețul 30 b. plus 5 b. porto.

Istoria lui Stan Pășitul. Partea a II-a. Femeia în versuri pentru popor de I. Tem Totan învățător, preț. 20 b. plus 3 b. porto

Scriitorii, cetitorii și crit cii de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului s-au cântarea sərbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Buna chivernisölä, carte pentru toți întocmită după ideile lui Sam. Smiles de Theodor V. Păcățianu. 40 bani plus 5 b. porto.

Monologuri în versuri seria a 2-a după Auguste Vacuquerie. Eugene Manuel, Uhland, Emile Goudean. E. Grenet-Dancour și L. Raisbonne de Nicolae Țincu. 1 cor plus 5 b. porto.

Imbunătățirea stărei sâtenilor de Gr. G. Pencescu, preț. 50 b. + 5 b. porto.

Cu vârful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Ionel educațiunea unui tun copil. Carte pentru părinți și alți educători. „Principele morale și creșinöșc“ de care trebuie să se conducă părinții n educațiunea copiilor lor. Copiii b-ne crescuți sunt cea mai scumpă visterie a părinților și cel mai bun prinos pe altarul neamului de V. Gr. Borșovanu profesor de filosofie și pedagogie. Prețul 2 cor. plus 2 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Edițiunea „Amicului Familiei“ Prețul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus ca pr-ot. Cu aprobarea Prea-venerabilului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. Prețul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Excursiuni pe muntii Țerei Bârsei și a Făgărașului din punctul „La om“ de pe „Buceci“ până dincolo de „Negoiul“. Descrieri, întregite cu schițe istorice despre Casele și țera Făgărașului de I. Turcu. protonotar pensionat al comitetului Făgăraș. Prețul 2 lei plus 10 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Septembrie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	121.50
Renta de coröne ung. 4%	8.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	—
Bonuri rurale ungare 4%	97.60
Bonuri rurale croate-slavone	98 —
Impr. ung. cu premii	204.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	163.25
Renta de argint austr.	101.80
Renta de hărtie austr.	101.70
Renta de aur austr.	121.55
Losuri din 1860.	152.10
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.81
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	736.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	659.25
Napoleondori	19.06
Mărci imperiale germane	116.97 1/2
London vista	239.65
Paris vista	95.12 1/2
Rente austr. 4% de coröne	107.25
Note italiene	94.65

Cursul pieței Brașov.

Din 5 Septembrie n 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.94
Argint român.	18.80	„	18.88
Napoleond'ori.	19.04	„	19.07
Galbeni	11.20	„	10.30
Ruble R. sesci	2.54	„	—
Mărci germane	117.25	„	—
Lire turcesci	21.40	„	21.50
Seris fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—

ATELIER DANTISTIC
Strada Mihail Weiss nr. 6,
(lângă Magazinul de coloniale a lui Zintz)
Dinți artificiali în Kautschuk, Aur s-au Aluminium.
(In casuri convenabile fără plăci pe cerul gurii).
Coröne de dinți de aur. Dinți singuratici. Scote dinți fără dureri.
o o o o Plombat, cu prețuri ieftine. o o o o
10-20 Pentru ori-ce lucru se dă garanție. (589)

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll
Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provödută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.
Prin efectul de lequire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioșe la stomach și pântece, în contra cărceilor și acreiei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite böle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încöce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coröne 2.—
Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătörescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.
Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provödută cu marea de scutire și cu plumbul lui A. Moll.
Franzbranntwein-ul și sarea este förte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de răcălă. Prețul unei sticlé originale plumbate, Coröne 1.90.

Sapun de copii a lui Moll.
Cel mai fin sapun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coröne 1.80. Fiecare bucată de săpun, pentru copii este provödută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin
Farmacistul A. MOLL,
c. și p. furnisor al curții imperiale Viena, Tachlauben 9
Comande din provinciă se efectuează zilnic prin rambursă postală.
La depozite se se ceră anumit preparatele provödute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.
Depozite în Brașov: la d-ului farmacisti Ferd. Iekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

ABONAMENTE
LA
„Gazeta Transilvaniei.“
Prețul abonamentului este:
Pentru Austro-Ungaria: Pe trei luni . . . 6 cor. Pe șese luni . . . 12 „ Pe un an 24 „
Pentru România și străinătate: Pe trei luni . . . 10 fr. Pe șese luni . . . 20 „ Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:
Pentru Austro-Ungaria: Pe an 4 cor. Pe șese luni . . . 2 „ Pe trei luni . . . 1 „
Pentru România și străinătate: Pe an 8 fr. Pe șese luni . . . 4 „ Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin
— o mandate postale. o —
Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)
sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ,
care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.
Admi istr. „Gazetei Trans.“
„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.